

SUMARI :

CRÒNICA LOCAL. — CÀNTIC DELS PELEGRINS DE RANDA PEL CENTENARI DEL B. RAMÓN LULL: *Miquel Costa i Llobera, pbre.* — L'ELEGIA DEL TAPER: *Miquel Roger i Crosa.* — RIMS DISPERSOS: *Lluís Valeri.* — EL SURO I LA SEVA APLICACIÓ PER A TAPAR EL VI ESCUMÓS: *J. Salleron*, traducció d'en *Miquel Vingut.* — * *: *Josep Alemany i Borràs.* — DE L'ESTRANGER. — SPORT. — PUBLICACIONS REBUDES. — MOVIMENT DEL PORT. — OPERACIONS DE LA CAIXA D'ESTALVIS. — ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE PALAMÓS. — REGISTRE CIVIL.

Crònica local

La novitat més atractívola és l'instal·lació de la via-ferria en l'escollera comercial. La Companyia del ferrocarril econòmic de la contrada baix empor-danesa ha conseguit dels enginyers el permís per a la construcció d'un dipòsit en el moll, de lo qual protesten els consignataris senyors Fills de Gaspar Matas i Felix Ribera per creure — amb el fonament de lo ocorregut en el pas-seigs de Lopez Puigcerver — que la Cambra de Comerç, qui ja sol·licità el dit permís, efectuaría l'obra amb més amor a l'estètica que no pas la Companyia esmentada.

El temps plujós fa témer que no pot celebrar-se la professó de Corpus, però la nuvolada, aprimant-se, fins deixa pas a un raig de sol daurat, quan Nostre Senyor surt als carrers triomfalment. El só d'una orquestra alterna amb les cornetes militars i els càntics gregorians dels clergues. En Miquel Roca,

Ajudant de Marina, qui havia acceptat el càrrec de pendonista no pot complir-lo per malaltia. Per a soplar-lo, figuren, en Josep Costa, Administrador de l'Aduana, en Gaspar Matas, consignatari i banquer i en Lluís Figa, apotecari. Presideixen la professó l'alcalde, jutge i autoritats militars.

Entra en aigues palamosines el yacht francès «Eros», armat en cors. El distingit pràctic, en Pere Gutiérrez, logra parlar amb l'oficialitat, sorprenent-se de que un dels oficials conegui Palamós com nosaltres mateixos; també resta sorprès de sentir parlar català pur a alguns mariners.

Queda perforada en tota sa extensió la gran clavagera.

Son celebrats, el dia 4, solemníssims funerals en sufragi de l'ànima de Na Maria Cabruja, Vda. de Ribera (q. a. c. s.). Hi assisteixen el M. I. Governador de la Província, Comte de Casa Segovia, el Tinent Coronel de la Guardia Civil, en Ricart Morell, i una munió in comptable de fedels palamosins i forasters. La Capella interpreta el Requiem de Perosi.

Mor a Palafrugell en Mario Miquel (a. c. s.) molt conegut fabricant. El dol és extens, car el seu nom figura en la fàbrica grandiosa d'aqueixa vila, fàbrica qui posa a molta altura l'industria catalana.

A conseqüència d'un treball desgraciat a la *Corchera*, mor en J. Vidal (a. c. s.)

A l'hora plàcida del capvespre, en la platja formigueja molta de gent. Els xavals qui es banyen aprofiten els blocs que hi ha en la platja per a capbuçar.

En Josep M.ª Puiggarí, obté el títol de Secretari de Jutjat. L'enhorabona.

Són tirades dues pel·lícules de l'arribada i càrrega del vapor nort americà «Robert Thompson», que tota la vila pot veure, dies després en el Cine Carmen. La tripulació es proveeix de 500 kilos de carn i molts queviures.

Hom no ha d'escriure sobre un esdeveniment en el fort de la passió que l'esdeveniment suscita. Creiem, per ço, que, temps a venir, els senyors del Jurat dels Jocs Florals de Barcelona s'empenediràn de no haver parlat sinó de la guerra europea en la poètica festa. Nosaltres hem estat presos de passió quan els palamosins discutíem si era o no era propi sentir l'art de la diva María Barrientos en els moments de crisi. Una sola consideració hem de consignar, ara que estem cansats de discutir. Si l'eminent i insuperable soprano venia a la vila de Palamós era, justament, a conseqüència de la crisi que patim. Ha pesat més la força de l'argirocracia. Es, doncs, ara de desitjar que, una volta reprengui l'industria tapera la vida rica i progressiva, els fervents de l'argirocracia seràn els primers en oferir-mos una sessió artística de ressonancia com la que, suara, mos era oferta.

També ha passat una correntia passional per a celebrar la Festa Major sempre en diumenge, qüestió barrejada, enguany, amb el propòsit de no celebrar-ne. Com pot recordar el lector, l'Ajuntament acordà que si totes les

Societats recreatives acordessin la translació, aixís se fes; més com que la Societat Casino «La Unión» respongué negativament, el projecte havia d'esser desestimat. El citat casino celebra la festa, segons tradició, i l'element jovenil del Centre Federal impulsa la Societat a també fer-ho. Aixís a plaça sentim tots tres dies de festa les cobles de Torroella de Montgrí i «La Principal» de nostra vila; i disfrutem perquè si aquella toca excel·lentment, aquesta no hi desentona. En el Casino «La Unión» un sextet, dirigit per n'Alfred Sagols, se llueix de veres.

El propòsit de no celebrar festa era incomprendible, tota vegada que el Carnestoltes fou celebrat amb igual animació dels anys bons i durant la Quaresma totes les Societats oferiren balls de ressonància amb valiosos premis.

Ironíes de la vida! Els obrers qui, a malgrat de la crisi, fan setmanada complerta i fins augmentada, han estat els únics allunyats de la Festa Major, perquè les fàbriques on treballen treballaren tots tres dies.

El diumenge i el dia de Sant Pere les cobles del «Centro Económico» i de «El Puerto» toquen sardanes, presentant-se aquella a plaça una vegada.

Cartells a les cantonades anoncen la lluita futbolística a Sant Feliu de Guixols per a obtenir la Copa de l'Ateneu Social. Els jugadors palamosins guanyen l'avençada. La nostra felicitació.

En Ramón Reig ha regalat una capella als Germans de la Doctrina Cristiana.

Veiem un home amb una gorra on diu: *Correu Jeroglífic*. El Jeroglífic organitza festa els dies 28 i 29.

L'Orfeo «Aucellada» va a Sant Joan de Palamós a cantar una missa.

L'Ajuntament s'adhereix a la Setmana Municipal. Fa de bon recomanar als funcionaris del nostre municipi que vagin a la gran ciutat a recollir el fruit d'altres ensenyances.

Imponent calabruixonada ha devastat els camps i vinyes. Els pagesos estan en dol.

Càntic dels pelegrins de Randa pel centenari del B. Ramón Lull

Pugem a Cura, l'alt santuari
d'on la volada prengué Ramón
Es el paratge on solitari,
fent penitència, fugí del món.....
fem-hi reviure pel centenari
santes memòries que encara hi són.

A Cura en vida contemplativa
 Lull se va veure transfigurat;
 rebé les armes i força activa
 per les grans lluites d'apostolat;
 i sens estudis, a la llum viva
 fou de ciències il·luminat.

Oh puig de Randa, solar de Cura'
 d'on sant i savi Ramón sortí
 noble peanya de tal figura,
 que te veneri tot mallorquí;
 i a tots els pobles l'edat futura
 la llum escampi brollada aquí!

MIQUEL COSTA I LLOBERA, PBRE.

Mestre en gai saber.

Maig 1915.

L'elegia del taper

(Continuació).

Silenci se feu per saber la nova. L'home fort, qui dret sobre la roca, semblava una estatua, somrigué i parlà:

— Vui anar a l'estranger.

A la llum d'admiració qui va néixer en tots els ulls, seguí la tirallonga d'interrupcions.

— Que ja sabs el francès?

— A *Champagne* hi han molts d'empordanesos i ja podré aprendre 'l, tot parlant el català.

— Ja ho crec, feu en Claudi.

— I deixaràs Palamós i aquesta platja?

— Això rail!

— Dòs jo no més d'anar a Vall-llobrega, j'anyoro Palamós, digué en Rómada.

— I deixaràs sa teua mare?

La riulla d'en Falet desaparegué.

— Això és lo més fort! Es tan veia!

— I que ja hi tens plaça?

— No; però ara vós que jo no trobi en es mercat de trefins una plaça

per repassar, si l'únic d'aquí i de *Champagne* i de tot el món que em pot passar la mà per la cara és en Felip?

— Gracies, noi.

— I és clar que en trobarà desseguida de feina, digué en Claudi.

— Allí al menos guanyaràs set peles.

— I xampany a dojo, digué en Gat.

— Que 'ls agafaríes testes allí dalt, Gatet!

— Dòs jo, digué en Romada, m'estimo més s'escudella i carn-d'olla menjada a Palamós que tot lo que em poguessin donar a l'estranger.

— Però vas molt equivocat si et creus fer bossa allí dalt. Encara que guanyis set peles, que set, te n'hi vui posar deü. Hi ha molt de vici i per poc que se segueixi!

En Falet somrigué irònicament, com persona de grans somnis i moltes infules.

— Allí treballaré per apendre el francès, i una vegada el sàpiga, agafo sa maleta i a vendre taps per tot el món.

L'aire de profecia del qui somniava la conquesta del diner subjuguà tots els humils treballadors i fins feu acarminar el visatge del fabricant qui es rendia al primer halè malestruc, per lo que, com si la figura de l'emprenedor hagués ja adquirida gloria no més de manifestar volença, tots s'apressuraren a cedir-li, en la taula, un lloc d'honor.

— Sí, Peret, sí; festegem avui sa teua gran diada i no t'espantis mai, digué en Xifra. Tots es grans rics de l'industria han estat tapers com nosaltres; dòs, perquè no podem esser com ells? El món és molt gran. De mercats se n'obren cada dia. Me deia el Sr. Jaume, que ja ha fet la volta al món tres vegades, que a la Xina no més prenen opi. Ses inglesos ja malden per acostumar-los a beure cervesa. Ara figureu-vos es taps que algú dia hauràn d'anar a la Xina. Després me deia: Falet, no hi ha d'haver un recó de món que el bon empordanès no hi planti bandera.

Ja ningú parlà més de negoci, perquè si l'arròs fou bo, millor fou encara la llagosta amb suc, plat especial de la nostra marina. Escombrades les boires més lleus de torment, l'alegría pura dels sants dilluns renasqué i s'avivà tota la tarde amb canturies que en Felip, amb molt de plaer, acompanyava amb la guitarra. Els més jogadors cartejaren llarga estona, però, ans d'empendre el retorn, tots s'ajustaren per a chorejar.

Ja no cabia major delícia a aquelles ànimes devotes d'Epicuri. L'oreig del mar era amoixador; finíssim el llit de sorra. Els tapers, abastinats per la fartalencia, aclucaven els ulls sots la brillantesa del cel de satí i el sol radiant, per a reposar-los, després, en la blavor de la mar.

Quan la claror daurada va esbiaixar-se, tots ells en la platja avençaren, lenta i mandrosament. Calgué una tonada engrescadora per a abrivar-los. Els

panestres buids, de que anaven carregats, voleiaven a l'embat de llurs passes. La llur canturia viva, com refiladiça de rossinyols, va estroncar-se. Havien arribat a la vora del cementiri.

— Ja no hi som pensat amb es morts!, exclamà en Felip. Jo sempre passo per Roqueta.

— Que tens por que t'embesteixin?

— No, ¿però veus?, veníem alegres cantant... i puf, hem quedat muts com si la mort mos amenacés. Quan passem per aquí amb sa dòna, ella diu parenostres i jo allargo el pas.

De l'impressió trista saltaren a la d'amor, quan des del cimall del turó oviraren la vila benamada. En Felip retingué els companys que a mà tenia, se pararen els altres com si quelcom d'anormal esdevingués. A les hores, en Romada, llevant-se la gorra i arborant la guitarra com bard oprès d'inspiració, mormolà:

— Digueu, companys, si hi ha res millor que Palamós. Oh Palamós! Sense que cap montanya t'ofegui, domines el mar i l'horitzó. Foraster que tasta es teu benestar i sa teua hospitalitat i franquesa ja s'hi arrela per sempre més. Es fi' que 't deixa plora com una criatura i sempre més enyora sa teua badia. I ara tu Falet, vos abandonar-lo?

El qui mogut per l'il·lusió d'una collita d'or s'abellia a traspasar les boires septentrionals, sentí defalliment al só de les paraules amistoses i a la vista de la badia interposada entre les cases i les montanyes. Dominant-se, emperò, instantment, respongué:

— Molt bonic, però ho ha d'esser molt i molt més amb un xalet vora el mar i molts mils duros a sa butxaca.

IV

Conorts hi hagué per a en Romada en el canvi de fàbrica, tals com la ponderació, fins hiperbòlica, de la seva destresa en l'ofici, per part dels nous amos i la circumstància de treballar, en el seu taulell, els antics companys n'Esteve Pou i en Josep Presas. Trobava, emperò, molt enyor la franquesa d'en Claudi. Els nous amos, pare i fill, anomenats Boadella, no volien devallar de la sumitat de senyoria on s'encastellaven. La nova generació, assentada en les riqueses de la precedent, llevava l'esperit patriarcal de les antigues fàbriques.

— Si no fos es moçot estaríem tan bé com a can Claudi.

— I si es moçot hagués pitjat aquí en es taulell, com es seu pare, també seria igual.

— No sé de que us queixeu, mormolà en Presas. Complint l'obligació ningú diu res!

— Ja ho sé, home; però aquelles tertulies i converses amb en Claudi i

aquell interès per ses nostres famílies, aquella cosa ¿sabes? M'estimava més allò que un duro!

— Ah bé sí! Jo no sabria pas com posar-m'hi si haguéssim d'anar a fer un ranxo amb els amos.

Inspirava melangia la fàbrica dels senyors Boadella perquè era l'escapçament de la tradició industrial. A excepció d'alguna especialitat, allí no's llescava una panna de suro, i, per tant, hi era extraordinària la bonica operació de la bullida. Basat el negoci en la compra de carracs, la manipulació quedava reduïda a la factura del tap i a les tries diverses i indispensables. Que la supremacia del fabricant català desapareixia ho provava el fet de que els Boadella, i com ells molts, compraven grans partides de carracs a Andalusia, Extremadura i Portugal.

Quan en Romada meditava aqueixa variació, trista senyal de decadència, se complavia en mirar la fabricació de trefins, baluart inconquistable de l'Empordà, redòs segur de totes les tempestats econòmiques. En aqueix redòs, la trepidació atabaladora de la màquina li deia que ell no podria aixoplugar-s'hi, i de tristor en tristor saltant, acabava per engegar al oblit totes les reflexions.

Més si per lo que ell pogués sofrir, ja no sofriria, dolorós era el pensament de que son fill, a punt de treballar, vegés tallada la via fins aleshores ben avinenta.

Aprofitant l'expansió familiar, en Felip interpel·là son fill :

— Noi, que vós esser ?

En Tomàs, decidit, respongué:

— Taper.

— Jo també ho somiava que series un gran taper, però ses coses van tan malament !

— I tot ho veus negre, tu! Sentissis en Falet! exclamà na Mari-Agna.

— Ell té pit per'nar a l'estranger, però els que no volem deixar la terra tindrem una lleuga de mal camí.

Sobre la taula del menjador en que tota la família estava recolzada, hi havia *La Campana de Gracia*. En làmina vistosa, un capellà gros amb panxa descomunal, fumava un cigarro.

— No puc veure es capellans, però creu-me, que, avui dia, no me sabria greu que es noi hi tingués tirada. Aqueixos sí que estan com es peix a l'aiga!

— Deu te faci bo! Potser sí et penses que tothom pot ser-ne de capellà !

El determini de la vocació de l'hereu va afermar-se en el comiat d'en Falet Xifra. L'hardidesa del qui s'aventurava a percórrer països desconeguts sense protecció ni arbitris, reviscolava somortes esperances.

MIQUEL ROGER I CROSA.

(Seguirà).

Rims dispersos

La poesia tot just ha començat
i és plena de virtuts inconegudes.

MARAGALL.

(Composició guanyadora de la Viola en els Jocs Florals de Barcelona)

EXTASI

Quan jo contemplo el món humil sota mos peus,
les suaus llunyanies de boira coronades,
i em puja una sentor humida dels conreus
i veig les diminutes masies enjoiades ;

i sento el clam sonor d'un ase resignat,
i oviro la parella al jou obedienta,
i una frescor d'esquelles amara tot el prat,
i tot és reverent a la claror naixenta ;

una dolçor infinita devalla pel meu cos
i sento un gran desig i un delitós desfici,
voldria obrir-me el pit i alçar en sacrifici
el cor que dins hi duc sagradament recluds.

i rodolâ a l'abim, al sí de les muntanyes,
i que l'essencia meva la terra fecondés
amb l'amor que li duc adintre les entranyes.

IMMORTALITAT

Jo no vui més conort ; ni l'esclat de la llum
ni la pau de la nit, ni la joia daurada,
tot ho poso a tos peus, damunt l'ara sagrada
on s'immoli ma vida que l'angoixa consum.

Jo el que vui mon amor, qne entre boires de fum
ta divina nuesa sia a tots amagada,
i que senti ton cos l'immortal sotragada
i que's fongui mon esser exalant ton perfum.

I quan jo no seré sinó bolva oblidada
fent camí dins un raig de la lluna clement
tu fendeixis les ombres d'una excelsa volada

i al bell mig gloriós del serè firmament
aparegui un nou astre de piadosa mirada
que de tu hagi la gracia i de mi el pensament.

CONSAGRACIÓ

L'aire subtil que al dolç deport convida
s'estremí al só de nostre bes ardent,
caigué una fulla minça i gelabrida
que per penyora se n'enduia el vent.

I ens mirarem a sota l'infinida
blancor del cel, amb l'esbalaïment
de veure en ascensió la nostra vida
perdent-se a tot esguard irreverent.

Oh fonda baga d'immortal gaubança !
Tremà l'herbei com una esgarrifança
i la pineda modulà un ilament...

Ara una boira cobrirà sagrada
perqué no puguis ésser profanada
ni per l'esguard del sól omnivident.

PUNICIÓ

Perqué heu vist, Senyor, ma carn impura
d'una frisança i d'un mortal neguit ?
perqué heu posat a dintre de mon pit
un poltre foll que ni un moment s'atura ?

Soc fadigat de ma vida insegura
i rès no troba plaent mon sentit...
Senyor, senyor, ¿perqué us heu extingit
a la mirada que us cerca en l'altura ?

Jo bé sé prou que he malmès vostre dó
i que amb la sang de les meves genives
he maculat sa divina blancor...

I ara em volteu de belleses altives
que riuen folles de veure el meu plô
i entre les mans se m'esmunyen esquives.

DESOLACIÓ

He entrat a l'horta fadigat del dia
i m'he aturat davant d'un llimoner;
Ja llum morent el fruit descoloria
com el record del meu amor primer.

A mon daler la branca es vincalaria
si no fos el parany d'un esbarzer
que la fruita gloriosa punyirfa
com al meu cor punyí l'amor primer.

Mes que hi fa, si ara veig la meva vida
caure de nou malignament garfida
per l'esbarzer de mos passats torments...

Fruita madura de ma juvenesa
per sabê aquella aspror de ta dolcesa
vui esprémer ta vida entre mes dents.

LLUÍS VALERI.

El suro i la seva aplicació
per a tapar el vi escumós.

(Continuació).

El tap, una volta sortit de l'ampolla, ha de conservar una forma regular i simètrica, sense cap estría, ha de tenir la forma d'un *bolet* (fig. 5); la base circular que es troba en contacte amb el vi, l'*escapça* damunt de la qual se troba estampada la marca d'origen del vi, ha de conservar son diàmetre primitiu de 32 mil·límetres. En fi, el suro ha d'esser blanc, o al menys, conservar

sa color natural, fresca i rosada, sense cap taca morena o negrenca, que solca, com estríes, la llargaria del tap (fig. 6).

Desgraciadament, aquests *desirata* no s'obtenen pas sempre; sovint, molt sovint, quan els cordills son tallats, el tap s'enlaira lleugerament, el gas s'escapa xiulant per alguna fisura lateral; l'espetic ha fallat i cal servir-se de tirabuixó.

Altres vegades el cas no és tan greu: el tap s'enlaira amb dificultat, deixant escapar el gas a mesura que puja, arriba al cap de l'ampolla i, com fatigat per aquest esforç, cau inert i sense soroll, amb la trista apariència d'un cilindre dur com la fusta; és una *cheville* (claví), (fig. 7).

FIG. 5.

FIG. 6.

FIG. 7.

Sovint també, el suro dur, incompressible, sense elasticitat, se troba tan fortament comprimit en el coll de l'ampolla, que ni la pressió del gas amb l'acció enèrgica del tirabuixó, poden fer-lo sortir. Cal aleshores una broca i un filaberquí per a treure'l a bocins o recórrer al mitjà més radical de fer saltar tot plegat el tap i l'extrem de l'ampolla.

En fi, l'accident més freqüent i el més desastrós per ses conseqüències, és el tap de la *recouleuse*, el suro de la qual, tacat, descompost, rosegat pel vi, deixa escapar sota l'acció de la pressió, el gas i fins el vi. Aquest tap tacat és massa conegut per a que calgui descriure'l llargament; són prou conegudes aquestes taques negrenques, aquests jaspiats, aquestes estríes que són testimonis de la descomposició del suro, (fig. 6).

CAUSES DE L'IMPERFECCIÓ DEL SURO. — Cal explicar les causes a les quals han d'atribuir-se totes aquestes imperfeccions dels taps de suro, perquè la més completa ignorància regna sobre aquest punt. Totes les explicacions donades pels suraires: aquesta acció de la sava, aquests suros buids, aquestes taques negres que tenen els mellors suros, no representen, en realitat, cap factor en la valor intrínseca dels taps.

Havem vist que la groixària de les parets de les celdes exagonals que constitueixen el suro varia segons la vigor de la vegetació dels arbres: quan l'humitat del sòl o la de l'atmosfera dona als suros una sava abundant, la suberina, aquesta materia sòlida que entra per un 70 % en la composició del su-

ro, traginada per la sava, és disolta en una gran quantitat d'aigua; dona lloc a la constitució d'una pela de la qual les celdes són amples, més les parets sòlides són primes, perquè el mateix pès de suberina envolta una celda voluminosa; el suro és aleshores teu (tendre) i elàstic (fig. 3). (Vegi's en n.º 16 de MARINADA). Si pel contrari, l'arbre es troba plantat en un sòl sèc i rocós, si la pluja hi ve rarament a refrescar-hi l'atmòsfera, la sava, molt rara, saturada de suberina, produeix celdes petites, les parets de la qual són molt groixudes; aleshores el suro és ferm, dur, criat (fig. 4 del n.º 16 de MARINADA). Els taps sortits d'aquestes dugues classes de suro seràn ben diferents; els uns seràn teus (souples), sortirà fàcilment de l'ampolla i tindràn la forma de bonics bolets; emperò a causa de la seva mateixa flexibilitat, duraràn poc temps; l'elasticitat de les celdes desapareixerà ràpidament, s'aixafaràn paulatinament i reprendrà més difícilment llur forma normal; després d'un any d'estar a l'ampolla, el bolet disminuirà de volum; després de dos anys, les celdes seràn totalment aplastades i el tap se transformarà en *cheville* (claví).

En quant als taps de suro criat o ferm, de celdes petites, les parets de les quals són groixudes, se reblandeixen més lentament, tarden més a transformar-se en bolets; surten més difícilment del forat de l'ampolla, en el qual se troben més fortament comprimits, emperò resisteixen més temps a la pressió del gas; després de dos anys encara aguanten i després de molts anys, si no formen un bonic bolet, no deixen escapar ni el gas ni el vi.

Dec dir que el meu raonament se basa en l'hipòtesi de taps de suro de bona qualitat, perquè el suro groixut pot ésser tan dolent com el prim. Ara me cal explicar en que consisteix la *qualitat* del suro.

J. SALLERON.

Trad. de MIQUEL VINGUT.

(Seguirà).

Arriba a les meves mans
la seva lletra esperada,
i sento un sotrac al cor
i com la veu se m'ennuaga.

Al seguir d'esma no més
aquelles quatre paraules,
sense poder-me aturar
de cop l'he petonejada.

Passa un instant, i, refet,
repasso ratlla per ratlla :

llavores en dolç transport
beso de bell nou sa carta.

Aquesta no diu rès més
sino que m'espera amb ansia,
i que m'envia un petó
que els meus llavis enyoraven.

JOSEP ALEMANY I BORRÁS

De l'estranger

Pocs dies abans d'entrar la Turquia a pendre una part activa en el conflicte europeu al costat de l'Alemanya i de l'Austria, En Maximilià Harden escrigué sobre l'imperi Otomà en el diari « Zukunft » un article del qual ens permetem traduir els troços següents:

« Els Joves - Turcs, els homes del Comitè han usat tots els articles de la mentida. Emperò, llur *camarilla* és petita i de gent assalariada. El terror fa romandre mudes les intel·ligències més clares i les masses són martiritzades com traidors, si una guinyada arriba a revelar fins a quin punt avorreixen els Enver i els Djavid. El dret del vot: un jòc de mans sense pudor; el Parlament: un jòc de criatures; es festejava N' Enver bey, es festeja N' Enver pachà com un heroi mitològic. Pot donar proves d'un valor físic. Emperò que ha fet ?

Essent oficial, oblidà son deure professional i tregué del tronus son Soldà i Califa; cridà el butxí per a escanyar els sospitosos; jurà que solament tornaria vencedor o que no més renunciaria a combatre amb son darrer sospir. Allargà una picabaralla que no fou de cap utilitat als Turcs, malgrat haver portat crudels ferides als italians i tornà a son país amb una migrada de cinc céntims; matà traïdorament, en un corredor, l'entès ministre de la guerra, el general Nazim; obligà el vell Kiamil a pendre el retir i no sab fer res contra els Serbis, Búlgars i els Grecs, car Andrinòpolis no fou defensada quan ell hi entrà passejant-se.

Un petit comandant, com n'hi ha a dotzenes, veusaquí lo que era en 1908; actualment és gendre del Soldà, pachà general, ministre de la guerra i capitost del govern. Emperò, tot lo que ha fet del 1908 fins al 1914, no ha portat cap profit a son país. Sa patria és desfeta a miques, esquixada, despol·lada i violada.

Els dictadors s'amaguen darrera els acoraçats llogats; aquests ciutadans models qui s'alabaven de no cedir ni un pam de territori, llencen els tresors de l'Imperi i sa dignitat als estrangers. Donen la marina als Anglesos, la

guardia civil als Francesos, l'armada, la capital i els estrets als Alemanys, els mitjans de transports, les concessions, els mitjans d'exploració a qualsevulla que pugui pagar-los. Sense l'almirall anglès i els generals alemanys, N'Enver bey ni serviria com ministre de la guerra.»

*
* *

En mig de les trifulques que la guerra europea porta a tots els estats, Dinamarca ha revisat la seva constitució del 1866 i se n'és donada una de nova, en la qual porta una lleugera modificació a l'elecció del Senat, se deroguen alguns privilegis dels propietaris, s'afirmen nous drets als obrers i s'estenen els drets dels electors i dels elegits a tots els homes i a totes les dones que tinguin l'edat de 25 anys.

El partit radical dinamarquès ha dut a cap aquest canvi en l'estatut polític que fins ara havia regit a Dinamarca i que feia llargs anys se discutia. La preponderancia de les esquerres i la perdua de la majoria que els conservadors sofriren en les Cambres, ha fet possible l'adaptació en un petit estat, d'una constitució nova, altament lliberal i del aspecte més social de totes les Constitucions mundials.

Sport

Foot-Ball

"COPA ATENEU DEPORTIU"

A causa de la poca animació en la passada Festa Major, la societat «Palamós F. C.» no ha celebrat partits de foot-ball en nostra vila; no obstant no hauràn faltat els matches interessants al camp de l'«Ateneu Deportivo», de Sant Feliu de Guixols, ont el passat més se celebraren tres grans partits per a obtenir la *Copa Ateneu Deportivo* que la societat «Ateneu Social» regala al team que resulti guanyador.

El primer de dits partits se celebrà el dia 13 del passat. Molts aficionats d'aquí, acompanyaren els nostres jogadors a Sant Feliu de Guixols, per a animar-los amb llur presència durant el joc.

El camp de Sant Feliu era animadíssim; hermoses damiseles ornaven la festa.

Els teams a combatre eren: «Ateneu Palafrugellenc» contra «Palamós F. C.» (Primers teams).

Començà el partit baix la direcció de l'intel·ligent sportman, el jove Lòpez. La lluita fou encarniçada, jogant els dos teams d'una manera meravellosa, si se descompten petits incidents que sempre succeeixen.

El partit acabà amb la victòria del «Palamós» per 3 goals a 1 de l'«Ateneu Palafrugellenc».

L'animació, com deiem més endavant, era extraordinària, sortint-ne la concurrencia completament complaguda i animada per a tornar-hi el diumenge següent.

* * El dia 20 se reuniren els teams «Ateneu Deportiu», de Sant Feliu de Guixols i «Palamós F. C.», per a jugar el segon partit de la *Copa*.

L'animació era gran, jogant-se el partit amistosament, car el Sant Feliu ja havia cedit els punts al «Palamós» al començar; acabà el partit amb la victòria dels palamosins, per 5 goals a 1.

Hi actuà de jutge el senyor Lòpez.

* * Gran era l'expectació que regnava a Sant Feliu de Guixols per a veure el tercer partit de la *Copa*, que tenien que discutir-se els primers teams «Strong» de Girona, contra «Palamós F. C.».

El «Palamós» també hi tenia lluida representació a St. Feliu, car ens recordàvem del partit celebrat darrerament a Palamós, ont els teams esmentats quedaren empatats de goals, 2 a 2.

El partit començà bastant animat; a mesura que el joc avençava, l'expectació creixia. Els dos bàndols volien guanyar. Malgrat la passió, el públic concient, sempre aplaudia les jogades belles, especialment dos parades de *penalties*, efectuades una per el porter del «Strong» i un' altre per en Joan del «Palamós».

El partit acabà amb la victòria del «Palamós F. C.» per 4 goals a 1 del «Strong».

Ens meravella i ens enorgulleix el jugar del «Palamós F. C.». No cal dir de la manera que el felicitem ben noblement, essent d'esperar que el partit final que se celebri, obtindrà una senyalada victòria que acabi amb l'obtenció de la *Copa*.

Al jutge dels partits Sr. Lòpez, nostra enhorabona per la seva imparcialitat.

Devem fer constar que en aquest partit, el «Strong» hi tenia una brillant representació que els acompanyà des de Girona.

* * Procurarem enterar als nostres benvolguts llegidors de tots els nous partits. — C. Sénrab.

Publicacions rebudes

De *Lectura Popular*: «Vers i Prosa», d'en Joaquim M. Bartrina; «Endavant les atxes», d'en Joan Molas i Casas; «Poesies», de n'Angel Ruiz i Pablo; «Dels anys de la Faccia», d'en Pere Aldavert.

De la Casa Editorial de Teatre, Bonavía i Duràn: «El Rústic Bertoldo».

Cartell dels Jocs Florals de Sabadell.

Nota oficial del Consulat Alemany a Madrid.

Moviment del port durant el mes de Maig de 1915

ENTRADES		TONELATGE	SORTIDES		TONELATGE
Vapors	23	22,363	Vapors	24	23.173
Barcos de vela	10	524	Barcos de vela	10	805

Operacions de la Caixa d'Estalvis

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegres	Quantitats pagades	Llibretes noves
33	613	33	3.117'85	0

Estació pluviomètrica de Palamos

Aigua recollida durant el mes de Juny: 110'2 mm.

Registre civil

Mès de Juny

Matrimonis: 1. Manel Vázquez i Balaguer amb Remei Casanovas i Irla. — 2. Nicet Gafarot i Torreias amb Carolina Crosa i Plaja. — 3. Vicens Oliveras i Badosa amb Marina Casanovas i Oliveras. — 4. Primitiu Sens i Bregular amb Marcelina Bigorra i Algué. — 5. Joan Biarnés i Zurita amb Laura Joaquín i Gelí. — 6. Pere Lòpez i Pibernat amb Gràcia Escalé i Fontclara.

Naixements: 1. Joaquim Congost i Padrosa. — 2. Enric Pallarés i Villagrassa. — 3. Julia Puiggari i Prat. — 4. Josep Delpino i Martínez. — 5. Joaquim Jordà i Martí. — 6. Joana Mateu i Morató. — 7. Francisca Bañeras i Blanch. — 8. Manel Albalat i Casadó. — 9. Maria Guixal i Muñoz. — 10. Josep Sabater i Salvador. — 11. Miquel Hernández i Barnús. — 12. Ernesta Ricart i Caner. — 13. Carme Viñas i Cargol. — 14. Anita Cotxo i Menció.

Defuncions: 1. Serafina Pairet i Alcaide, 67 anys. — 2. Nicolau Mas i Andreu, 64 anys. — 3. Abelard Galceràn i Manzano, 4 mesos. — 4. Vicens Bruguera i Bruguera, 66 anys.